

Opinnäytetyö (AMK)

Tradenomi, finanssipalvelut

2025

Suvi Simolin

Optimaalisen ansiotuloverotuksen raja

– Lafferin käyrä ja ansiotulon marginaaliverot
Suomessa

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Tradenomi, finanssipalvelut

2025 | 43 sivua

Suvi Simolin

Optimaalisen ansiotuloverotuksen raja

- Lafferin käyrä ja ansiotulon marginaaliverot Suomessa

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella ansiotuloverotuksen optimaalista tasoa Suomessa Lafferin käyrän teorian avulla. Tutkimuksessa pohdittiin, kuinka nykyinen ansiotuloverotus vaikuttaa työnteon kannustavuuteen ja valtion verotuottoihin. Taustaksi esiteltiin Lafferin käyränä tunnettu teoreettinen viitekehys, ja sen soveltuvuutta arvioitiin erityisesti suomalaisessa progressiivisessä veromallissa. Lisäksi työssä analysoitiin ansiotuloverotuksen kehitystä Suomessa ja verrattiin sitä muiden Pohjoismaiden ja Viron järjestelmiin.

Menetelmänä käytettiin laadullista vertailevaa analyysia, joka perustui ajankohtaiseen kirjallisuuteen, tilastotietoihin ja kansainvälisiin vertailuihin. Tutkimuksessa hyödynnettiin mm. marginaaliverotaulukoita, veroasteita ja Pareto-parametria arvioitaessa Lafferin käyrän käytännön soveltuvuutta. Esimerkkilaskelmien ja kansainvälisen datan avulla työ havainnollistaa, missä määrin nykyinen verotusjärjestelmä saattaa olla Lafferin käyrän ns. laskevalla osuudella, jolloin korkea veroaste ei enää tuota lisätuloja vaan päinvastoin vähentää veropohjaa.

Johtopäätöksenä esitetään, että erityisesti keski- ja suurituloisten marginaaliverotusta tulisi tarkastella uudelleen, jotta työn kannattavuus ja valtion verotuotot säilyisivät tasapainossa. Lafferin käyrä tarjoaa hyödyllisen työkalun ansiotuloverotuksen vaikutusten arviointiin, mutta sen soveltaminen edellyttää huolellista ymmärrystä kansantaloustieteestä ja

käyttäytymisvaikutusten huomiointia. Työ tarjoaa pohjan jatkotutkimukselle veropolitiikan kehittämiseksi Suomessa.

Asiasanat:

Ansiotuloverotus, Pohjoismaat, Lafferin käyrä, marginaalivero, veropolitiikka, progressiivinen verotus, työllisyys

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor of Business Administration, Financial Services

2025 | 43

Suvi Simolin

The optimal level of earned income taxation

- The Laffer Curve and marginal tax rates in Finland

The objective of this thesis was to examine the optimal level of earned income taxation in Finland through the lens of the Laffer Curve theory. The study explored how the current progressive tax system affects incentives to work and the state's ability to collect tax revenue. The thesis first introduced the theoretical background of the Laffer Curve and assessed its applicability in the Finnish context. Furthermore, it analyzed the development of earned income taxation in Finland and compared it to the systems used in other Nordic countries and Estonia.

The research applied a qualitative comparative analysis based on recent literature, statistical data, and international benchmarks. Marginal tax rate tables, average tax burdens, and the Pareto-parameter were used to evaluate whether Finland's current tax levels may lie on the downward-sloping side of the Laffer Curve, where increased taxation could reduce rather than enhance government revenue. Illustrative calculations and comparative data support this possibility.

The study concludes that the marginal tax burden on middle- and high-income earners in Finland should be reconsidered to maintain both work incentives and tax base sustainability. While the Laffer Curve provides a useful conceptual tool to assess tax efficiency, its application requires careful consideration of behavioral effects and understanding in economics. This thesis offers a foundation for further research in developing effective and balanced tax policies in Finland.

Keywords:

Earned income taxation, Nordic countries, Laffer Curve, marginal tax rate, tax policy, progressive taxation, employment.

Sisältö

1 Johdanto	7
2 Lafferin käyrä	9
2.1 Teorian tausta	9
2.2 Lafferin käyrän teoreettinen viitekehys	9
2.3 Ansiotuloveron jousto	12
3 Ansiotuloverotus Suomessa	14
3.1 Ansiotulovero käsitteenä	14
3.2 Ansiotuloveron tausta ja kehitys	15
3.3 Progressiivinen verotus ja sen vaikutukset	16
3.4 Veropolitiikka Suomessa	17
3.5 Työllisyyden vaikutus ansiotuloverokertymään	19
4 Katsaus pohjoismaihin	21
4.1 Ansiotuloverotus Ruotsissa	21
4.2 Ansiotuloverotus Norjassa	21
4.3 Ansiotuloverotus Tanskassa	23
4.4 Ansiotuloverotus Islannissa	23
5 Ansiotuloverotus Virossa	25
6 Lafferin käyrän sovellus ansiotuloverotuksessa	26
6.1 Lafferin käyrän toteutuminen Pohjoismaissa ja Virossa	26
6.2 Verotuotot, talouskasvu ja työllisyys	29
6.3 Pareto-parametri	30
6.4 Lafferin käyrän sovellus progressiiviseen verotukseen	32
7 Johtopäätökset	34
8 Yhteenveto	36
Lähteet	38

1 Johdanto

Luonnollisten henkilöiden tuloverotus jaetaan ansiotulo- ja pääomatuloverolajeihin. Tämä opinnäytetyö käsittelee Lafferin käyränä tunnettua teoriaa ansiotuloverotuksen näkökulmasta Suomessa, jonka vuoksi työssä ei huomioida lainkaan verovelvollisen mahdollisia pääomatuloihin luettavia tuloja. Tutkimuksessa selvitetään ensin Lafferin käyrän teorian historiaa kronologisesti nykypäivään saakka. Johtopäätöksiin päästään selvittämällä kulkeeko teoria linjassa Suomen hallituksen tekemän ansiotuloverojen keruusäädösten kanssa. Näkökulmaa saadaan vertailemalla kyseisen verolajin käyttäytymistä muissa naapurivaltioissa kuten Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa ja Virossa. Mitä naapurimaissa tehdään paremmin?

Katsaukseen poimitaan keskeiset tekijät maiden ansiotuloverotuksessa. Pohditaan maiden taloudellista tilannetta, siihen liittyvää veropolitiikkaa ja poliittisten päätösten vaikutuksia maiden ansiotuloverokertymään. Erityisesti tutkitaan, miten hallitus Suomessa voisi saada suurimman hyödyn Lafferin käyrästä verotulojen maksimoimiseksi. Onko Lafferin teorian oppeja jo hyödynnetty Suomen ansiotuloverotusta säädettäessä?

Aihe valikoitui henkilökohtaisesta kiinnostuksesta politiikkaa kohtaan, erityisesti ansiotuloverotuksen näkökulmasta, joka liittyy läheisesti finanssialaan. Lafferin käyrä ansiotuloverotuksen vinkkelistä opinnäytetyön aiheeksi sopi hyvin, sillä kukaan ei ole vielä kyennyt tieteellisesti tarkkaan osoittamaan sen optimaalisinta huippua. Lafferin käyrä on taloustieteellisesti erittäin ajankohtainen aihe globaalin maailman talouden ollessa hyvin epävakaa, samalla kun inflaatio on kiristänyt kansalaisten maksukykyä. Tilanteen myötä opinnäytetyön kirjoitushetkellä Suomessa toimivan oikeistohallituksen toimia koskea verotussäätelyihin on vahvasti kritisoitu median eri kanavissa. Hallituksen on kommentoitu siirtävän epätasa-arvoisesti euroja pienituloisilta suurituloisille ja systemaattisesti murtavan Suomeen vuosien raatamisella rakennettua hyvinvointiyhteiskuntaa. Mutta kuinka Lafferin käyrän teorian

valossa hallitus voisi muuttaa verotusta ja verojen keruuta talouden tasapainottamiseksi?

Opinnäytetyön aiheesta on saatavilla lukuisia julkaisuja ja tutkimuksia suomen kielellä, mutta vielä enemmän englanninkielisinä tutkimuksina ja kirjallisuutena. Tämän opinnäytetyön keskeinen tavoite on vastata aiemmin esitettyihin tutkimuskysymyksiin.

Lopuksi käydään läpi, saatiinko opinnäytetyössä aikaan lisäarvoa tai uutta tietoa. Voidaanko Lafferin käyrää ylipäätään soveltaa Pohjoismaiseen ansiotuloverokohteluun ja millaisilla tutkimuksilla ja kysymyksillä työtä voitaisiin jatkokehittää tulevaisuudessa. Tuloksia voitaisiin mahdollisesti hyödyntää esimerkiksi verotusmallien kehittämisessä Suomessa. Tutkimuksen tuloksena voi ilmetä jokin ansiotuloverotuksen käytäntö tai ominaisuus, jonka Suomi voisi omaksua, tai toisaalta, miten naapurimaat voisivat hyötyä Suomen ansiotuloverokohtelusta. Työmenetelmänä on laadullinen tutkimus. Lähteinä käytetään tieteellisiä artikkeleita, kirjallisuutta ja erilaisia tilastoja valtioiden virallisista lähteistä.

2 Lafferin käyrä

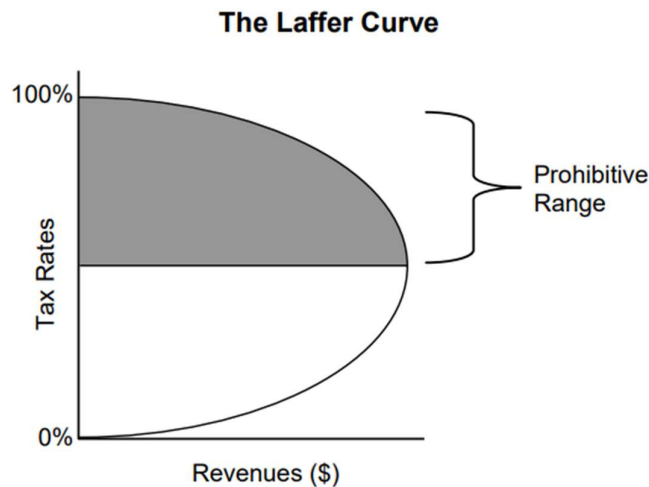
2.1 Teorian tausta

Valtion verotuottoa suhteessa veroasteeseen kuvaava funktio Lafferin käyrä, on saanut nimensä kirjaimellisesti käyrän esittäjältä Arthur Lafferilta (s.1940) 1900-luvulla. Hän ei ollut suinkaan ensimmäisiä taloustieteilijöitä, jotka samaa kysymystä pohtivat. Mutta hänen vuonna 1974 serviettiin piirtämänsä kuva käyrästä, on jäänyt kantamaan hänen nimeään. Arthur Laffer valmistui tohtoriksi vuonna 1972 Stanfordin yliopistossa, jonka jälkeen hän työskenteli opettajana eri yliopistoissa. Hänen tutkimuksensa tuloverotuksen parissa johdattivat hänet Yhdysvaltain presidentin Ronald Reaganin talouspoliittiseksi neuvonantajaksi, kun Ronald Reagan ja hänen talousneuvostonsa tekivät leikkauksia käyttämällä Lafferin teoriaa leikkaustensa perustana vuosina 1981–1989. Tästä kerrotaan myöhemmin lisää. (National museum of American history 2025.)

2.2 Lafferin käyrän teoreettinen viitekehys

Funktion tarkoituksena on havainnollistaa valtion veronkeruun tehokkuutta. Jotta valtio kykenee suoriutumaan velvoitteistaan, sen täytyy saada kerättyä tuloveroa. Veroprosentin tulee olla sellainen, joka verotuksesta huolimatta kannustaa kansalaisen tekemään töitä ja ansaitsemaan itse rahansa. Arthur Laffer halusi tätä selittää ja piirsi siksi kaaren, jossa optimiveroasteen jälkeen liian raskas verotus päinvastoin lannistaa työn teon ja näin laskee valtion verotuotot tuottamattomiksi. Veroasteen ollessa nollassa, kansalaisten tuottavuus olisi 100 prosenttia, jolloin valtion ansiotuloverokertymä olisi tasan nolla euroa. Jos taas veroja nostetaan 100 %, jää kansalaisten valtiolle tuottama työ nolnaan. Jolloin valtio ei taaskaan saa lainkaan veroja. Verotuksen peruseriaate on, että työnteko on kannattavaa. Toisaalta taas peruseriaate on, että valtio saa huolehtimiensa kansalaistensa vakuudeksi heiltä verotuottoja, jotka valtio ohjaa parhaaksi näkemällään tavallaan valtion taloutta sekä kansalaisten hyvinvointia ylläpitäviin tarpeellisiin instituutioihin.

Veropolitiikalla pyritään pitämään taloudellista kasvua yllä. Taloudellinen kasvu taas tarkoittaa korkeaa työllisyysastetta ja investointimahdollisuuksia (Niskakangas 2011, 25). Näillä tiedoilla voidaan piirtää käyrä, joka kuvaa valtion verokertymää suhteessa vallitsevaan veroasteeseen. Jossakin kohdassa on oltava optimaalinen huippu, jonka jälkeen käyrä laskee hyvin nopeasti alas, ja valtion verotuotto tippuu nolnaan. Sitä ennen käyrä nousee hyvin johdonmukaisesti ja maltillisesti. (Mankiw & Taylor 2006, 158.)

Kuva (Laffer 2004, 2). Kuvassa veroasteet pystyakselilla ja Verotuotot vaakakselilla. Harmaalla alueella viitataan veroasteisiin, jotka heikentävät valtion verotuloja. Progressiivisella verotuksella on tähän vaikutuksensa. Matalapalkkaisilla aloilla verotusta on vaikea kiristää, sillä bruttopalkka on jo valmiiksi pieni. Valtion on kuitenkin saatava kerättyä veroja, jolloin mediaani ja suurituloisilla kansalaisilla on harteillaan isompi veroprosentti. Toisaalta heidän eivät voi määräänsä enempää maksaa veroja, ja työn kannustin muuttuu merkityksettömäksi, mikäli verottaja vie kansalaisen omista ansioistaan huomattavan osan, jopa 60–70 % henkilön saamista tuloista. Harmaan talouden estämiseksi ja kansalaisten ostovoiman turvaamiseksi veroasteen tulisi olla sellainen, että omista ansioistaan jäisi myös kulutuksen ohella säästöön rahaa (Diamond 2003, 19). Harmaan talouden torjunta on tärkeää paitsi verotulojen turvaamiseksi myös siksi, ettei tunnollisille veronmaksajille aiheudu ylimääräistä verotaakkaa valtion menetettyjen veroeurojen vuoksi (Määttä 2007, 72). Siksi

Arthur Laffer teoriallaan osoittaa, että verotuksella on oltava optimaalinen piste jossain kohtaa 0–100 % välillä. On tärkeää, että verotus on mahdollisimman tehokasta, oikeudenmukaista ja kannustavaa.

Maailmalla Arthur Laffer tunnetaan erityisesti Yhdysvaltojen presidentti Ronald Reaganin ansiosta, kuten luvun alussa jo mainittiinkin. Reagan sovelsi Arthur Lafferin lanseeraamaa menetelmää ja valmisteli työryhmänsä kanssa Yhdysvaltain historian suurimman verouudistuksen ensin vuonna 1981 ja siitä viisi vuotta myöhemmin vuonna 1986. Uudistukset toivat lyhyellä aikavälillä merkittävää taloudellista kasvua: investoinnit lisääntyivät, pörssikurssit lähtivät nousuun, työttömyys laski ja inflaatio hidastui. Uudistuksessa korkeinta marginaaliveroluokkaa alennettiin vuonna 1981 25 prosenttiyksikköä. Viisi vuotta myöhemmin uudistettiin henkilötuloverotusta laskemalla verotus 28 prosenttiin sekä yhdistämällä pääomatulon ja ansiotulon verotus samalle veroasteelle. Pidemmällä aikavälillä tämä taloudellisen nousun tuoma terveempi valtiontalous kompensoitui kuitenkin puolustusmenojen kasvulla, minkä vuoksi veronalennuksista saadut hyödyt eivät riittäneetkään kattamaan julkisia menoja. Ronald Reaganin tapaus ei siis yksiselitteisesti todista teorian toimivuutta ratkaisevana työkaluna valtion talouden tasapainottamiseksi. (Frenze 1996, 1.)

Sittemmin Arthur Lafferin talousteoria, Lafferin käyrä, on vaikuttanut veropolitiikkaan monissa maissa Reaganin aikakauden jälkeen. Yhdysvaltojen talouspolitiikka herättää kansainvälisesti suurta mielenkiintoa. Käänteet suurvallan poliittisissa päätöksissä vaikuttavat herkästi globaaliin talouteen. Siksi tässä työssä on tärkeää kertoa, miten Yhdysvalloissa Reaganin jälkeen George W. Bushin hallinto vuosina 2001–2003 toteutti merkittäviä veronalennuksia, erityisesti jälleen pääomatuloihin ja korkeisiin marginaaliveroihin kohdistuen. Näiden uudistusten vaikutuksista on kiistelty, sillä Yhdysvaltain talous kasvoi 2000- luvun alussa jonkin verran, mutta budjettivajeet kasvoivat lähes käsi kädessä saman verran. (Edwards 2006)

Kolmantena esimerkkinä vuonna 2017 Donald Trump masinoi verouudistuksen Yhdysvalloissa. Tällöin Trump laski yritysveron 35 prosentista 21 prosenttiin ja leikkasi yksilöveroja 39,6 prosentista 37 prosenttiin. Uudistuksen tavoitteena oli

samoin kuin aiemmin, lisätä investointeja ja talouskasvua. (Gale, Gelfond, Krupkin, Mazur & Toder 2018, 1–5.)

Jälleen kerran vaikutukset olivat ristiriitaisia, sillä maailmanlaajuinen pandemia iski 2019, joka sai aikaan poikkeustilan sulkien markkinoita maailmanlaajuisesti. Valtiot sulkivat rajoja, vienti sakkasi ja ihmiset eristäytyivät etätöihin ja vapaa-ajan asuntoihin suojaan Covid19 -virukselta.

Myös Jude Wanniski toteaa, että valtio voi laskusuhdanteessa parantaa taloudellista asemaansa alentamalla verotusta. Wanniski vertaa valtion veronalennuksia yrityksen toimintaan, jossa yrityksen on investoitava ensin lainarahalla, jotta pitkällä tähtäimellä saadaan toimintaan kasvua ja sen myötä tuottoa. Pitää kuitenkin muistaa, että holtiton velanotto johtaa todennäköisemmin konkurssiin. Näin on myös veronalennusten kanssa. (Wanniski 2002.)

2.3 Ansiotuloveron jousto

Lafferin käyrästä on tehty useita tutkimuksia niin maailmalla, kuin Pohjolassakin. Ericson ja Flood tutkivat vuonna 2011 veroasteiden vaikutuksia työtunteihin, tehokkuuteen ja palkkoihin Ruotsissa 1990- ja 2000- luvuilla. He havaitsivat tutkimuksessaan, että verotettavan tulon jousto on yksinasuvilla 0,4–0,5 ja pariskunnilla noin 0,1, koko maan tasolla noin 0,2. Suurituloisilla jousto on keskimääräistä korkeampi. Joustolla tarkoitetaan sitä, että kuinka herkästi jokin muuttuja reagoi toisen muuttujan muutokseen. Tässä tapauksessa verotettavan tulon jousto kuvaa sitä, kuinka paljon ihmisten verotettavat tulot muuttuvat, kun verotus muuttuu. Jos jousto on esimerkiksi 0,2, tarkoittaa se, että verotuksen nettovaikutuksen kasvaessa 10 %, kasvaa verotettava tulo saman aikaisesti 2 %. Näin ollen veron kiristyessä, myös verotettava tulo pienenee. Korkeampi jousto tarkoittaa, että verotuksen muutoksilla on suurempi vaikutus ihmisten käyttäytymiseen. Esimerkiksi, jos suurituloisilla jousto on suurempi, he voivat herkemmin vähentää työntekoaan tai siirtää tulojaan verotuksen muutosten mukaisesti. Tutkimuksessa tehdyn laskelman mukaan 14,3 miljardin kruunun

veronkevennyksen itserahoitusaste olisi 87 % tutkimuksessa havaittujen ja konservatiivisten joustojen perusteella. Tutkijat huomauttavat, että Ruotsissa on usein mitattu yli 0,2:n joustoja. Tutkimuksen perusteella tämä viittaisi siihen, että ainakin ruotsalaiseen verojärjestelmään sopisi hyvin Arthur Lafferin esittämä teoria verojen alentamisesta. (Ericson & Flood 2011, 6.)

Konkreettisempi esimerkki ansiotuloverotuksen joustosta: Oletetaan, että henkilö ansaitsee 50 000 euroa vuodessa. Hänen efektiivinen veroprosenttinsa on 30 prosenttia. Hän maksaa siis 50 000 euron vuosituloistaan veroja 15 000 euroa vuodessa nykyisellä veroprosentillaan. Täten käteen jää 35 000 euroa. Tämän jälkeen veroprosenttia nostetaan 1 prosenttiyksiköllä 30 prosentista 31 prosenttiin. Koska jousto on 0,2 tarkoittaa se sitä, että henkilö veronkorotuksen jälkeen vähentää työntekoaan tai muuttaa käyttäytymistään siten, että hänen verotettavat ansiotulonsa laskevat 0,2 prosentilla. Tämän seurauksena ansiotulot vähenevät hieman: $50\,000 \text{ €} \times (1 - 0,002) = 49\,900 \text{ €}$. Jolloin uusi verokertymä yhden prosenttiyksikön korotuksella ja 0,2 prosentin joustolla on $49\,900 \text{ €} \times 31 \text{ prosenttia} = 15\,469 \text{ €}$. Pienellä joustolla siis valtio saa enemmän verotuloja, vaikka verovelvollinen muuttaisikin veronkorotuksen jälkeen työntekoaan tai käyttäytymistään. Suuremmalla joustolla tuloksena olisi taas ansiotulokertymän voimakkaampi lasku, ja sen seurauksena myös vähemmän verotuloja.

3 Ansiotuloverotus Suomessa

3.1 Ansiotulovero käsitteenä

Ansiotuloksi luetaan verovelvollisen saama palkkatulo, palkkiot, eläketulo, veronalaiset sosiaalietuudet, sairauspäivärahat, työttömyyspäivärahat ja vanhempainpäivärahat. Ansiotuloa ovat myös palkkatuloon rinnastettavat työnantajan luontaisetuet, työsuhdeoptiot ja tietyt osuudet yritystuloista ja osingoista. Valtio kerää ansiotuloa kuntien kautta kunnallisveron muodossa Suomessa. Kukin hallitus vuorollaan säätelee verotusasteita vuosittain (Ossa 2013, 66). Tuloverolaki kertoo yksiselitteisesti, mille taholle ansiotuloveroa maksetaan:

” Ansiotulosta suoritetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle.” (Tuloverolaki, tulovero ja veronsaajat §1)

Ansiotulon verotuksen periaate on olla yksi verojen keruun lähteistä. Ansiotuloa maksaa lähes jokainen verovelvollinen valtion verorakenteen mukaan. Verovelvolliseksi lasketaan sellainen henkilö, joka on asunut Suomessa vähintään 6 kk ajan. Ansiotuloverotus koskettaa valtaosaa kansalaisista ja on siksi valtion talouden kannalta erittäin merkittävä verotuksen muoto. Ansiotuloverotuksella tasoitetaan tulonjakautumista kansalaisten kesken ja osallistetaan kansalaiset yhteistuumiin yhteiskunnan muodostamiseen (Niskakangas 2011, 31). Veroja maksetaan veronmaksukyvyyn mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että keskeisintä on jokaisen osallistuminen niissä varoissa ja voimissa, mitä kullakin on. Keskeisintä ei ole maksettavan veron määrä (Myrsky & Rabinä 2014, 14). Verorahoilla ylläpidetään sosiaaliturvaa, hyvinvointia, koulutusta ja muita julkisia valtion kansalaisilleen tuottamia palveluita (Mankiw ym. 2006, 161).

3.2 Ansiotuloveron tausta ja kehitys

Ennen 1900-lukua Suomessa kerättiin veroja pääosin maaomaisuudesta ja henkiveroista (Niskakangas 2011, 16). Sotien jälkeen valtio joutui korottamaan verotustaan paikatakseen sodasta syntyneitä kustannuksia ja hillitäkseen inflaatiota. Vasta vuonna 1989 Reaganin vaikutuksesta myös Suomessa haluttiin tehdä suurempia mullistuksia tuloveroihin. Muun muassa henkilökohtaiset verokortit ja progressiivisen tuloveroasteikon alennus toteutettiin tuolloin. Ansiotuloverotusta on Suomessa kevennetty yleisesti ottaen vuodesta 1990 lähtien. -90 luvun laman aikana tehtiin jälleen mittava uudistus tuloverotukseen, kun ansio- ja pääomatulot eriytettiin omiksi veroluokiksi. (Linnakangas & Juanto 2016, 289–291.) Tämä mahdollisti ansiotulojen muuntamisen pääomatuloiksi, mikä lisäsi tuloeroja selvästi vuodesta 1993 lähtien (Kujala 2021, 269).

Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen seurannut pitkä taantuma johti veropolitiikan kiristymiseen. Ansiotuloverotusta nostettiin, ja muun muassa asuntolainojen korkojen vähennysoikeutta alettiin asteittain kaventaa. Vuonna 2013 tehdyillä veromuutoksilla valtio arvioi saavansa lisätuloja noin 700–800 miljoonaa euroa (Verohallinto 2014).

Vuonna 2016 arvioitiin, että keskiluokka kantaa suurimman vastuun valtion tuloverotuotoista maksamalla noin 24 miljardia euroa ansiotuloveroja. Suurituloisille suunnattu niin sanottu solidaarisuusvero otettiin käyttöön vuonna 2013, ja se lisäsi edelleen motivaatiota muuntaa ansiotuloja pääomatuloiksi. Veron alarajaa laskettiin myöhemmin, ja vuonna 2019 solidaarisuusveroa alettiin maksaa jo 76 000 euron vuosituloista alkaen (Sipola 2019, 91).

Vuonna 2023 verotusta mukautettiin siten, että palkkojen nousu ei lisäisi automaattisesti verotuksen kiristymistä, eli niin kutsuttua ”kylmää progressiota”. Tätä tehtiin tekemällä asteikkotarkastuksia, joissa huomioidaan ansiotason nousua inflaation seurauksena. Samalla valtio kevensi omaa ansiotuloverotustaan, koska sote-uudistuksen vuoksi verotuksen painopistettä siirrettiin kunnista valtiolle. Tämä tarkoitti sitä, että kunnat saivat vähemmän

verotuloja, mutta vastaavasti valtio otti suuremman roolin hyvinvointialueiden rahoittajana. Veronkevennyksen tavoitteena oli varmistaa, ettei kokonaisverotus kiristynyt verojärjestelmän muutoksen vuoksi. (Suomen Pankki 2024.)

Vuonna 2002 tehty OECD tutkimus osoittaa, että ansiotuloverot ovat olleet kokonaistuloveroista 30 % noin kaksikymmentävuotta sitten. Tämä osoittaa sen, että Suomessa, Pohjoismaiseen tapaan, verotulot ovat painottuneet henkilön tehokkuuteen, eikä esimerkiksi kulutus- tai pääomatuloveroihin (Määttä 2007, 61).

3.3 Progressiivinen verotus ja sen vaikutukset

Suomessa verotus on progressiivista, eli suurituloiset maksavat suhteessa enemmän veroja kuin pienituloiset. Progressio perustuu ajatukseen veronmaksukyvyistä. Verorasituksen tulisi jakautua niin, että jokaisen yksilön maksama vero muodostaa mahdollisimman pienen, mutta toisaalta riittävän uhrauksen kattamaan valtion menoja (Niskakangas 2011, 32). Hyvä verojärjestelmä on yksinkertainen, oikeudenmukainen ja talouskasvua tukeva. Ei talouskasvua estävä. (Määttä 2007, 65.)

Marginaalivero tarkoittaa lisätulosta maksettavaa veroa. Se kertoo, kuinka suuri osa jokaisesta lisäansaitusta eurosta menee veroihin (Niskakangas 2011, 34). Vuonna 2025 korkein marginaaliveroprosentti on 58,2 prosenttia vuositulon ylittäessä 165 000 euroa. Pienin marginaalivero on 7,7 prosenttia, joka koskee vähintään 1000 euroa lisätuloa ansaitsevia. (Veronmaksajat.fi 2024.)

Keskiarvovero puolestaan saadaan jakamalla maksetut verot henkilön koko vuosituloilla. Esimerkiksi, jos henkilö ansaitsee 40 000 euroa vuodessa ja maksaa veroja 8 000 euroa vuosituloistaan, on hänen keskiarvoveroprosenttinsa 20 prosenttia. Toisin kuin marginaalivero, keskiarvovero ei huomioi verotuksen progressiota.

Ansiotuloverotuksessa voidaan hyödyntää erilaisia verovähennyksiä, joiden tarkoituksena on lieventää progression vaikutusta ja ottaa huomioon

verovelvollisen henkilökohtainen taloudellinen tilanne. Esimerkkejä veron määrää alentavista vähennyksistä ovat mm. työmatkakulut, opintolainavähennys tai kotitalousvähennys. (Verohallinto 2024.)

3.4 Veropolitiikka Suomessa

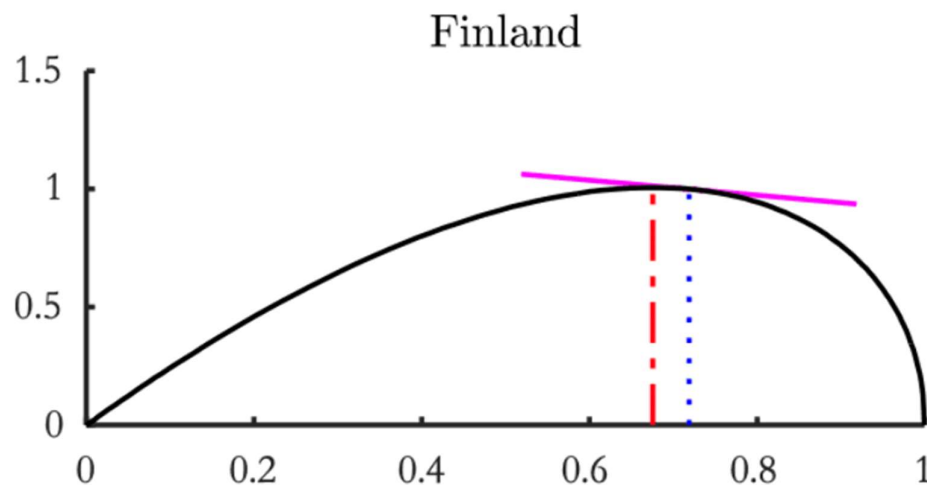
Politiikkaa Suomessa ohjaa demokratia. Demokratian ollessa läsnä, myös valtion talouteen olennaisesti liittyvät kysymykset tulojen verotuksesta ovat kansalaisten käsissä. Kansalaisten valitsema hallitus päättää talouspoliittisista suuntauksista. Yleisesti veroaste on keventynyt Suomessa. Ansiotuloja valtiolle tuli vuonna 2017 yhteensä 26,6 miljardia euroa, josta valtion tuloveroa 5,5 miljardia euroa, kunnallisveroa 18,5 miljardia euroa, kirkollisveroa 0,9 miljardia euroa ja vakuutetun sairausvakuutuksen päiväraha- ja sairaanhoitomaksua 1,7 miljardia euroa. (Räbinä, Myllymäki, Myrsky 2022, 1)

Veropolitiikkaan sisältyy olennaisesti ohjaavien verotusten käyttö (Myrsky ym. 2014, 18). Tämä tarkoittaa sitä, että nostetaan jotain verolajia, jotta saadaan alennusta toiseen verolajiin. Kyseessä voisi olla esimerkiksi ympäristöä kuormittavien tuotteiden verotuksen kiristäminen, jonka avulla saadaan laskettua henkilön tuloverorajoja. Tällä pyritään vaikuttamaan kuluttajien käyttäytymiseen. Etenkin Suomessa käytäntö toimii siksi, etteivät verotulot ole ”korvamerkittyjä” valmiiksi määriteltyjen kohteiden kustantamista varten. Suomessa on käytössä tämän vastakohta, eli budjettiperiaate, jolloin kaikki verotulo voidaan jakaa ennalta määrittämättä kulloinkin vallassa olevan hallituksen parhaalla katsomallaan tavallaan. Korkean inflaation aikana kulutusverojen nostaminen ansiotuloverotuksen keventämiseksi on kuitenkin haastavaa, sillä kulutusverot osuvat suoraan palveluiden ja tuotteiden hinnoitteluun. Hintojen nousu entisestään korkean inflaation aikana ei myöskään yksiselitteisesti ole toivottu tulos silloin, kun kuluttajien ostovoimaa pyritään lisäämään. (Määttä 2007, 10, 63)

Suomessa, Pohjoismaisessa hyvinvointivaltiossa, tulisi olla tärkeää pitää työllisyys, tuottavuus ja investointien mahdollistaminen hyvällä tasolla, jotta

hyvinvointivaltion edellytykset voidaan turvata tulevaisuudessakin. Valtionvarainministeriön tutkimus Pohjoismaiden vertailuna osoittaa, että työllisyyttä on mahdollista kasvattaa edelleen. Tutkimuksen ajankohtana 2021 Suomi jäi reilusti jälkeen muista Pohjoismaista. (Valtionvarainministeriö 2021.)

Finanssikriisin jälkeiset vuodet söivät Suomen hitaasti rakennettua kasvua ja palautti Suomen ennalleen aikaan, missä Suomen bruttokansantuote oli edeltävän laman aikana. Vasta vuonna 2015, Suomi onnistui kääntämään talouden kohti kasvua (Valtiovarainministeriö 2021, 11). Sen sijaan verrokkimaat onnistuivat porskuttamaan eteenpäin finanssikriisistä huolimatta, ja siten kuilu verrokkimaiden ja Suomen välille laajeni uudelleen vuoden 2008 jälkeen (Stenberg, Ahola, Palmén & Pääkkönen 2021, 13). Nämä viittaisivat siihen, että verotusta tulisi kiristää entisestään. Kiristämällä verotusta saataisiin kaivattua rahoitusta hyvinvointivaltion tarpeiden täyttämiseen, jotta työllisyys ja tuottavuus saataisiin Pohjoismaiselle tasolle. Samaan aikaan tämä on ristiriidassa sen kanssa, että tarvitaan toisaalta kannustimia työntekoon, mikä puolestaan saattaa edellyttää ansiotuloveron progression lieventämistä. Työnteon kannustimien lisäys voisi olla Lafferin käyrän perusajatuksen kanssa linjassa, eli verojen kokonaismäärä kasvaisi valtiolle, vaikka itsessään yksilön ansiotulovero taakka kevenisi.

Kuva yläpuolella on lainattu artikkelista, jossa taloustieteilijät havainnollistavat Lafferin käyrän toteutumista Suomessa 2022. Musta osoittaa itse Arthur Lafferin havainnollistamaa käyrää valtion verotuloista. Punainen osoittaa käyrän huippua. Sininen osoittaa ylimmän veroasteen Suomessa ja violetti vaakasuuntainen linja kuvaa veroasteen ja verotuoton toteutumista. (Antti Tanskanen, Lauri Lehmusojä, Penna Urrila 2022.)

Kuva havainnollistaa yksinkertaisuudessaan sitä, kuinka matalilla veroasteilla työstä maksettava vero on pieni, mutta työn tekeminen on kannattavaa. Veroasteen madallus voi lisätä työllisyyttä ja sitä kautta verotuloja valtiolle. Sen jälkeen veroasteen noustessa korkeammalle, verotulot kasvavat, mutta vain tiettyyn pisteeseen asti. Käyrän huipulla saavutetaan maksimaalinen verotuotto. Jos veroprosenttia nostetaan liikaa, niin työnteko ylimmillä tulotasoilla alkaa kuitenkin laskemaan, jolloin haittavaikutuksina saattaa olla lisääntyvä verosuunnittelu ja sitä kautta verotulojen vähentyminen. Tämä havainnollistaa hyvin yksinkertaisesti Arthur Lafferin taloustieteellistä teoriaa, jonka mukaan verotuksen kiristäminen ei aina tuo valtiolle lisäeuroja. Kuva vahvistaa myös ajatusta, jonka mukaan Suomi saattaa olla jo nyt Lafferin käyrän ns. haitallisella puolella, jossa korkeampi verotus ei enää kasvata verokertymää, vaan jopa vähentää sitä. Tämä tukee ajatusta, että liiallinen verotus voi heikentää kannustimia työntekoon ja investointeihin.

3.5 Työllisyyden vaikutus ansiotuloverokertymään

Työllisyysasteen vaikutus valtion ansiotuloverokertymään on voimakasta. Pelkästään Pohjoismaita vertailemalla voidaan todeta, että Suomessa työllisyysaste laahaa muihin Pohjoismaihin verrattuna pahasti jäljessä. Sen todellinen vaikutus riippuu korkeakoulutettujen määrästä, ansaintatasosta, verotuksen progressiosta ja myös muista taloudellisista tekijöistä. Työllisyysasteen nostaminen on keskeistä etenkin Pohjoismaita vertailtaessa, sillä ikääntyvä väestö tuo maissa oman haasteensa julkisen talouden ylläpitoon. Eläköityvien tilalle tarvitaan uusia tekijöitä, nuoria, opiskelijoita, joita on hyvin vähän suhteessa ikääntyvien määrään. Nuoren aloittelevan työntekijän

ansiotuloverokertymä on usein matalalla tasolla. On kuitenkin tärkeää saada juuri nämä nuoret sitoutumaan työntekoon, sillä pitkällä aikavälillä pienikin nousu on positiivista tuloa valtion ansiotuloverokertymää tarkasteltaessa. Myös työelämän varhaisia poistumisia tulisi pyrkiä ehkäisemään tarjoamalla sopivaa tukea työelämässä. Kun työllisyysaste nousee, yhä useampi ihminen maksaa ansiotuloveroja, mikä kasvattaa verokertymää. (Valtiovarainministeriö 2021, 25)

4 Katsaus pohjoismaihin

4.1 Ansiotuloverotus Ruotsissa

Ruotsissa ansiotulon verotus on Pohjoismaiseen tapaan korkeaa. Valtion tuloveroa maksetaan kahden eri tuloajan mukaisesti. Jos olet alle 66-vuotias verojen määräytymisvuonna, on tuloaja valtion tuloverolle 643 100 kruunua vuoden 2025 tuloille. Vastaavasti taas 66 vuotta täyttäneille sama raja on 733 200 kruunua vuonna 2025 (Skatteverket 2025). Jotain on tapahtunut sitten 1980-luvun, jolloin korkein veroprosentti oli 80 prosenttia. Tutkijat ovat todenneet, että myös Ruotsissa korkeinta veroprosenttia jo aiemmin laskemalla olisi saavutettu määrällisesti enemmän verotuloja, kuten Arthur Laffer havainnollistaa teoriallaan. (Mankiw ym. 2006, 160)

Ruotsissa tehtiin mittava verouudistus vuonna 2020. Uudistuksen keskeisenä tarkoituksena oli nostaa Ruotsin taloutta entisestään, saada yrityksiä investoimaan ja tehostamaan tuotantoa Ruotsissa ja sitä kautta sitouttamaan osajia Ruotsiin. Uudistus toteutettiin niin, että suurin tuloluokka ansaitsi merkittävän veron kevennyksen, poistamalla kokonaan tuloveroasteikon ylimmän portaan vuonna 2020. Pelkästään tästä tuli tuloluokkaan kohdistuva 5 prosentin veronkevennys. Myös pienten ja keskisuurten tuloluokkien kohdalla tehtiin muutoksia, joiden avulla työntekoon kannustettiin ja sosiaaliturvaetuuksien hyöty pieneni merkittävästi. Pitkällä aikavälillä tämän arvioitiin tuovan korkeampaa työllisyyttä, eli sitoutuneempaa osaamista Ruotsiin. Tämä kaikki vastasi asiantuntijoiden arvioiden mukaan noin 30 000 kokopäivätyövuotta lisää. (Riksrevisionen 2023.)

4.2 Ansiotuloverotus Norjassa

Norjassa ansiotuloveroa verotetaan yrittäjän ja työntekijän näkökulmasta merkittävästi yhteneväisemmin Suomen ansiotuloverotukseen verrattuna. Järjestelmä toimii siten, että henkilön kokonaistuloja (alminnelig inntekt), jotka

sisältävät ansio- ja pääomatulon, verotetaan suhteellisesti. Tämän päälle lisätään progressiovero henkilön bruttoansiotuloista (personlig inntekt). Tämä kokonaisuus eroaa siis merkittävästi Suomen ansiotuloverojärjestelmästä, joka jakaa henkilön tulot hyvin mustavalkoisesti ansio- ja pääomatuloihin. Suomen eriytetty tulojärjestelmä on itseasiassa peräisin tästä Norjan ja Ruotsin mallista, johon Suomi lähti vuoden 1993 verouudistuksessa. Tämä on mielenkiintoinen huomio senkin takia, että Norjan järjestelmä on toiminut hyvin ja järjestelmää on pidetty yksinkertaisena ja tehokkaana, aivan kuten hyvän verojärjestelmän perusominaisuuksiin kuuluu. (Kari 2002, 1–2.)

Norjassa kokonaistuloveroaste jakautuu tasaisesti henkilön tuloveron, yritysten tuloveron, sosiaalivakuutusmaksujen, omaisuusveron ja kulutusveron kesken. Henkilöiden tuloverot olivat vuonna 2022 koko maan kokonaistuloverosta 23,3 %. Vertailun vuoksi, Suomessa samana vuonna luku oli 29,8. Norjassa niin sanotuista tavallisista tuloista maksetaan suhteellista veroa, johon lukeutuu maakunta- ja kuntaverot sekä valtion vero. Tämä verokanta oli vuonna 2022 keskimäärin 22 % jokaista verovelvollista kohtaan. (Kirkko-Jaakkola 2024, 10,23.)

Norjassa on tehty viime vuosina muutoksia tuloveroasteikkoon, jotka vaikuttavat suoraan norjalaisen veronmaksajan verotaakkaan. Muutoksista kerrotaan seuraavaksi nimenomaan henkilön tuloveroon kohdistuen. Tasaverokantaa on alennettu vuodesta 2016 lähtien yhteensä noin 5 prosenttiyksikköä. Näitä vuosien varrella tehtyjä tasaveroprosentin kevennyksiä kompensoitiin korottamalla tuloveroasteikon prosentteja vuosina 2016–2019. Vuonna 2021 alimpia marginaaliveroprosentteja hieman laskettiin, ja vuonna 2022 asteikkoon lisättiin uusi taso yli 2 miljoonan kruunun tuloille, jonka vaikutuksena marginaalivero nousi. (Kirkko-Jaakkola 2024, 23, 63)

4.3 Ansiotuloverotus Tanskassa

Tanskan verojärjestelmässä on käytössä kaksi termiä, jotka kuvaavat verovelvollisuuden täyttymistä. Yleinen verovelvollisuus (fuld skattepligt) ja rajoitettu verovelvollisuus (begrænset skattepligt). Tanskan ansiotuloverojärjestelmä on Suomen tapaan progressiivinen. Järjestelmässä jokaiselta peritään ennen muita veroja automaattisesti työmarkkinamaksu (arbejdsmarketsbidrag), joka on 8 prosentin suuruinen. Tämän veron jälkeen lasketaan muut verot. Muita veroja ovat pohjavero (bundskat), ylävero (topskat), kunnallisvero (kommuneskat) ja kirkollisvero (kirkeskat). (Info Norden 2025.)

Voimassa olevat veroprosentit vaihtelevat vuosittain. Vuonna 2025 pohjaverotus kaikille on 12,01 prosenttia. Ylävero astuu voimaan, kun tulot ylittävät 611 800 tanskan kruunua vuonna 2025. Kattosääntö asettaa enimmäisrajan, jolla suojataan veronmaksajan henkilökohtaista tuloa. Enimmäisraja vuonna 2025 on 52,07 prosenttia ansiotuloille. Pääomatuloille hieman vähemmän, 42 prosenttia. Tämä mainitaan siksi, koska asetus kannustaa kansalaisia ansaitsemaan rahaa ennemmin pääomatulojen muodossa kuin suoraan ansiotulona. Matalampi pääomatulojen verotus houkuttelee maahan kansainvälisiä sijoittajia ja yrittäjiä. Korkea ansiotuloverotus saattaa heikentää motivaatiota työskennellä ja maksaa veroa. Järjestelmä tukee tasa-arvoa pitämällä verotusasteen suhteellisen korkeana, mutta riskinä on osajien valuminen muualle kansainvälisillä markkinoilla. Toisaalta tanskalaiset itse hyötyvät laadukkaista julkisista palveluista veroprosenttien ollessa korkeita. (Nordiske Tax 2025.)

4.4 Ansiotuloverotus Islannissa

Islannin tuloverotus koostuu valtion ja kuntien veroista, ja se on progressiivinen: suuremmat tulot johtavat korkeampaan veroprosenttiin. Yhdistetty tuloveroprosentti vaihtelee noin 36–46 prosentin välillä riippuen palkkatasosta. Esimerkiksi 700 000 kruunua (ISK) kuukaudessa ansaitseva henkilö maksaa

veroja noin 260 000 kruunua kuukaudessa. Ansiotuloverotus on Islannissa korkeaa Pohjoismaiseen tapaan, mutta valtio kompensoi korkeaa verotusta pitämällä myös perusvähennyksen, noin 28 prosenttia keskipalkasta, suhteellisen korkeana. Vuonna 2010 ansiotuloveron alin verokanta oli 37,31 prosenttia ja ylin marginaaliverokanta 46,21 prosenttia. (Daniel, De Mooij, Matheson & Michielse 2011, 7,12, 13,17,18)

Vuonna 2011 ansiotuloverokantoja muutettiin siten, että progressiivisuutta lisättiin ja verotulojen osuutta kunnille kasvatettiin. Korkeatuloisille lisättiin 10 prosentin lisävero. Islannissa tehtiin tuolloin mittava verouudistus, jossa uudistettiin myös muita veroluokkia ansiotuloverotuksen lisäksi. Uudistusten arvioitiin tuovan Islannin valtiolle yhteensä 8 miljardia Islannin kruunua lisää tuloa. (Daniel ym. 2011,10.)

5 Ansiotuloverotus Virossa

Viro poikkeaa Pohjoismaista siten, että maassa on ollut vuodesta 1994 käytössä tasavero. Viro onkin saanut kehuja lähes vuosittain kansainväliseltä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöltä, englanniksi OECD (Organization of Economic Co-operation and Development). Valtiota on keuhuttu yksinkertaisesta ja tehokkaasta verojärjestelmästä, joka selkeyttää kansalaisen näkökulmasta verojen maksua ja myös yritysten yksinkertainen verojärjestelmä kannustaa investoimaan ja siirtämään yrityksiä juuri Viroon (Invest in Estonia 2024).

Tasavero tarkoittaa sitä, ettei ole lainkaan merkitystä, kuinka paljon luonnollinen henkilö ansaitsee tuloja vuodessa. Jokaista Viron kansalaista verotetaan siis tuloistaan riippumatta yhteisellä veroprosentilla (Määttä 2007, 23). Vuonna 2025 veroprosentti on 21,3 % (Rahandusministerium 2025).

Verotusta on viety kuitenkin hiljalleen kohti progressiivisempaa mallia. Vuonna 2018 ansiotuloveroon toteutettiin uudistus, jonka avulla progressiota lisättiin niin, että ansiotulon perusvähennys nostettiin 170 eurosta 500 euroon. Kuitenkin vähennys tippui porrastetusti yli 1 200 euroa kuukaudessa tienaavilta. Täten uudistus lisäsi hieman progressiota suurempituloisille. Uudistus lisäsi työnteon kannustimia pienempituloisille. (Paulus & Klein 2019, 15.)

Viron vuosien 2017–2018 verotus- ja tuki uudistusten tavoitteena oli vähentää eriarvoisuutta ja köyhyyttä. Uudistusten fiskaalinen kustannus oli 236 miljoonaa euroa vuodessa (noin 15 prosenttia henkilökohtaisen tuloveron kokonaistuotoista), ja se hyödytti erityisesti pieni- ja keskituloisia. Köyhyys väheni uudistusten myötä 1,6 prosenttiyksikköä. Työnteon kannustimet paranivat pieni tuloisilla, suurituloisten marginaaliverojen noustessa, mikä saattoi heikentää heidän työnteon kannustimiaan. (Paulus & Klein 2019, 15.)

6 Lafferin käyrän sovellus ansiotuloverotuksessa

6.1 Lafferin käyrän toteutuminen Pohjoismaissa ja Virossa

Tutkimusosiossa vertaillaan Pohjoismaiden ansiotuloverotuksen rakenteita ja niiden vaikutuksia verokertymään ja työllisyyteen. Tarkoituksena on analysoida, kuinka hyvin Lafferin käyrän teoreettinen kehys vastaa todellista politiikkaa ja sen vaikutuksia eri maissa. Tavoitteena on tunnistaa sellaisia veropoliittisia piirteitä, jotka voivat selittää joko korkeaa tai matalaa verotuottoa, sekä analysoida, onko verotuksen taso mahdollisesti Lafferin käyrän nousevalla vai laskevalla osuudella.

Tutkimusote on kvalitatiivinen vertaileva analyysi, jossa lähtökohtana on aineistolähtöinen tulkinta Pohjoismaiden ja Viron veroasteiden, verotuottojen ja työllisyyden yhteyksistä. Lähteinä käytetään OECD:n, kansallisten tilastokeskusten, tutkimuslaitosten ja verohallintojen julkaisuja. Vertailu keskittyy erityisesti marginaaliveroasteisiin, kokonaistuottoihin (verot/BKT) sekä tehtyihin veropoliittisiin uudistuksiin.

Suomessa marginaaliveroasteet ovat keski- ja suurituloisilla korkeammat kuin muissa Pohjoismaissa. Tämä voi tutkimuksen perusteella johtaa siihen, että Suomi on Lafferin käyrän laskevalla puolella, jossa korkeampi veroaste ei enää lisää verotuottoja vaan voi jopa heikentää työn kannustavuutta ja johtaa veropohjan kaventumiseen. Vastakohtana Virossa tasaveromalli näyttää tukevan työllistymistä ja investointeja, mutta ei mahdollista samalla tavalla tulojen tasaamista. Ruotsissa ja Norjassa puolestaan on saatu positiivisia tuloksia työllisyyden kannalta veroprosenttien maltillisilla laskuilla.

Lafferin käyrä kuvaa teoreettista suhdetta veroasteen ja verotuoton välillä. Käyrän mukaan verotuotot nousevat veroasteen kasvaessa vain tiettyyn pisteeseen saakka, ns. optimaaliseen veroasteeseen, jonka jälkeen liian korkea veroaste vähentää taloudellista aktiivisuutta ja veropohjaa, ja verotuotot alkavat

laskea. Ansiotuloveron osuus bruttopalkasta lasketaan kertomalla veroaste ja verotettava tulo keskenään.

$$T = \tau \cdot Y(\tau)$$

Kaavassa T on kokonaistuotto, τ on veroaste ja $Y(\tau)$ on verotettava tulo, joka riippuu veroasteesta. Tulo $Y(\tau)$ ei pysy vakiona veroasteen muuttuessa, vaan oletetaan, että korkea veroaste vähentää halukkuutta tehdä lisätyötä, lisää halukkuutta siirtää tuloja muualle tai kasvattaa harmaata taloutta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ansiotuloveroasteet Suomessa eri palkka asteilla vuonna 2025 (Veronmaksajat 2025).

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
0 €	0 €	12,64 %
21 200 €	2 679,68 €	19,00 %
31 500 €	4 636,68 €	30,25 %
52 100 €	10 868,18 €	34,00 %
88 200 €	23 142,18 €	41,75 %
150 000 €	48 943,68 €	44,25 %

Vertailun vuoksi valtion tulovero eri palkka asteilla vuonna 2022.

(Veronmaksajat 2021)

Verotettava ansiotulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
19 200 €	8,00 €	6,00 %
28 700 €	578,00 €	17,25 %
47 300 €	3 786,50 €	21,25 %
82 900	11 351,50 €	31,25 %

Oletetaan, että henkilön verotettava ansiotulo on vuonna 2025 52 100 € vuodessa. Taulukon mukaan tähän tuloon sovelletaan seuraavaa verokaavaa:

Ylittävä osuus verotetaan ansiotulokertymän ja alarajan erotuksella, eli $52\,100\text{ €} - 31\,500\text{ €} = 20\,600\text{ €}$, jolloin saadaan veroprosentiksi 30,25 %. Tällä prosentilla Ylittävän osuuden vero on $6\,233,15\text{ €}$ ja alarajan vero taulukon mukaan (31 500 € asti) on $4\,636,68\text{ €}$. Yhteensä ansiotuloveroja maksetaan Suomessa esimerkin vuosituloilla $10\,869,83\text{ €}$ vuonna 2025. Tällöin henkilön ansiotuloveroprosentiksi saadaan $10\,869,83\text{ €} / 52\,100\text{ €} = 20,87\%$ (Verohallinto 2025.)

Vuonna 2022: alaraja $3\,786,50\text{ €}$ + ylittävä osuus $1\,020\text{ €} = 4\,806,50\text{ €}$, eli ansiotuloveroprosentti oli $4\,806,50\text{ €} / 52\,100\text{ €} = 9,23\%$

Esimerkin perusteella vuonna 2025 saman tulotason ansiotuloveroprosentti on lähes yli kaksinkertainen vuoteen 2022 verrattuna. Muutos osoittaa sen, kuinka ansiotuloverotus Suomessa on kiristynyt lyhyessä ajassa, mikä vähentää työnteon kannustimia ja kasvattaa Lafferin käyrän mukaista riskiä verotuoton kääntymisestä laskuun. Jos vertailuun otetaan mukaan suuren tuloluokan esimerkki, nousee veroprosentti jälleen moninkertaisesti. Esimerkeissä on jo valmiiksi vähennetty muut palkasta vähennettävät maksut, kuten sosiaaliturvamaksut ja työeläkemaksut.

Seuraavat taulukot esittelevät henkilöiden kokonaisveroasteita tutkimuksen kohteena olevissa maissa vuonna 2015 ja vuonna 2022. (Kirkko-Jaakkola 2023, 9.)

Maa	Vuosi 2015	Vuosi 2022
Suomi	43,5 %	43,0 %
Ruotsi	42,6 %	41,3 %
Norja	38,2 %	44,3 %
Tanska	46,1 %	41,9 %
Islanti	-	-
Viro	33,3 %	32,8 %

Seuraava taulukko esittelee marginaaliveroasteita tutkimuksen kohteena olevissa maissa vuonna 2024. (Ingibergsson 2025) (Kirkko-Jaakkola 2024, 67.)

Maa	30 000 euroa vuodessa	50 000 euroa vuodessa	80 000 euroa vuodessa
Suomi	38,4 %	48,8 %	51,6 %
Ruotsi	28,5 %	33,7 %	56,7 %
Norja	33,8 %	33,8 %	43,4 %
Tanska	38,8 %	40,0 %	42,7 %
Islanti	31,5 %	35 %	46 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %

Marginaaliveroasteet nousevat kaikista vertailumaista taulukon perusteella eniten Suomessa. Esimerkiksi 50 000 euron vuosituloilla marginaaliveroaste on 48,8 %, joka on Pohjoismaiden korkein prosentti. Viroon vertailtaessa luku on yli kaksinkertainen. Täten keskipalkkaisen 100 euron lisätulosta menee Suomessa veroihin lähes puolet, 48,80 euroa. Korkealla marginaaliveroprosentilla on keskituloiselle veronmaksajalle haitallinen vaikutus. Lisätyön tai -tulon hankkiminen ei verotuksellisesti ole kannattavaa. (Kirkko-Jaakkola 2024, 1, 50–57)

Ruotsissa marginaaliveroasteet ovat Suomen tasoa matalammalla. Progressio kuitenkin on samankaltainen. Norjan marginaaliveroasteet ovat lähellä Ruotsin tasoa, mutta siellä taas progressio maltillista. Tanskaa tarkasteltaessa marginaaliveroasteet ovat kokonaisuudessaan kaikkein korkeimmat. Tosin Tanskan progressio myös kokonaisuudessaan vertailumaita Viroa lukuun ottamatta kaikkein loivin. Viro käyttää tasaverojärjestelmää, jolloin 21,3 % verotus on sama kaikilla taulukon tulotasoilla.

6.2 Verotuotot, talouskasvu ja työllisyys

Verotulojen osuus bruttokansantuotteesta vaihtelee Pohjoismaiden välillä. Verotuloja verrataan kansantaloustieteessä bruttokansantuotteeseen, jotta eri

kokoiset valtiontaloudet saatetaan vertailukelpoisiksi keskenään. Vero jaettuna bruttokansantuotteella kertoo, kuinka suuri osa kansantalouden tuottamasta arvosta kerätään veroina. Tämä ei suoraan heijasta ansiotuloveroihin tehtävien muutosten vaikutuksia, mutta saattaa silti antaa käsityksen muutoksista ja niiden vaikutuksista yleisellä tasolla. Esimerkiksi Suomessa ansiotuloverotuottojen osuus bruttokansantuotteesta oli vuonna 2023 noin 29,9 % (OECD 2024, 15). Vuonna 2021 vastaava prosentti oli 30 % (OECD 2022, 17).

Pohjoismaissa veropolitiikalla on ollut merkittäviä vaikutuksia työllisyyteen. Tuloksena nousee esiin, että Suomen korkea veroaste ei yksin selitä matalampaa verotuottoa suhteessa BKT:hen, vaan kokonaisuuteen vaikuttaa myös työllisyyden taso, harmaan talouden osuus ja verokertymän jakautuminen kunnille ja valtiolle. Toisaalta monissa Pohjoismaissa on tehty onnistuneita uudistuksia, joissa veroasteita on laskettu siten, että veropohja on kasvanut ja työllisyyttä on saatu nostettua. Lafferin käyrän teorian mukaan nämä toimet voisivat olla mahdollisia myös Suomessa, jos veroprosentit olisivat kohdallaan ja verojärjestelmän kannustavuus olisi vahvempi.

6.3 Pareto-parametri

Pareto-parametri mittaa tulojen jakauman epätasaisuutta, mitä suurempi parametri, sen vähemmän tuloja on vain huipputuloisilla. Suurempi parametri, esimerkiksi 4 tai 5 kertoo tulojen jakautumisesta yhteiskunnassa tasaisesti. Pieni parametri 1,5 tai 2 esimerkiksi, kertoo taas päinvastaista, eli tulojen jakautuvan hyvin epätasaisesti. Suomessa Pareto-parametri on korkea, joka viittaa siihen, että myös marginaaliveroaste on korkea. Tämä taas kertoo lukijalle, että lisäverotus todennäköisesti siirtää maata yhä kauemmas Lafferin käyrän huipun oikealle puolelle ja tuloksena verotuksen entistä korkeampi marginaaliveroaste veronmaksajalle ja valtiolle verotulojen pienentyminen. Tällä hetkellä Suomi on joka tapauksessa vertailtujen maiden Ruotsin, Norjan, Tanskan, Islannin ja Viron joukossa jo hyvin korkealla. Alla Jacob Lundbergin Pareto-parametri, jolla kuvataan keskimääräisen tulon suhdetta

keskimääräiseen veropohjaan. Tutkimuksessa käytetään Lundbergin mukaan Pareto-parametriä, jonka arvioitiin Suomessa olevan vuonna 2024 1,25. Tuloveron joustoarvona käytetään arvoa 0,5, sillä se edustaa varovaista ja keskimääräistä Suomessa mitattua arvoa. (Lundberg 2024, 4, 23.)

Pareto-parametri voidaan laskea seuraavalla kaavalla:

$$\alpha = \frac{zb}{zb-b} = 1 + \frac{tbN}{R}$$

a = kuvaa tulojen jakautumisen epätasaisuutta. Mitä suurempi arvo, sitä tasaisemmin tulot jakautuvat väestön kesken.

t = veroaste (tax rate)

b = korkein tuloveroluokka, eli raja, josta alkaen korkeimman marginaaliveron vaikutusalue alkaa

z = verotettava tulo (taxable income)

zb = kyseisen tuloluokan keskimääräinen tulo

N = verovelvollisten lukumäärä kyseisessä tuloluokassa

R = verotulot kyseisestä tuloluokasta (Lundberg 2024, 23.)

Jacob Lundbergin tutkimuksen mukaan, kun työn verotus on korkealla, on verotuksen tehottomuusaste (efficiency losses) myös todella suuri. Lundberg vertaa tutkimuksessaan Pohjoismaita, Saksaa ja muutamaa muuta maata USA:aan, jossa verotuksen aiheuttamat tehottomuuskustannukset vastaavat 16 prosenttia kerätyistä veroista. USA:ssa tehottomuuskustannusprosentti on pienin verrattuna muihin tutkimuksen maihin. Kaikissa muissa Lundbergin vertailumaissa tehottomuuskustannukset ovat siis hyvin merkittäviä. Käytännössä tämä esimerkki tarkoittaa siis sitä, että jos valtio kerää esimerkiksi 100 miljardia verotuloja, verotuksen aiheuttama taloudellinen menetys voi olla Yhdysvalloissa 16 miljardia ja muissa vertailun maissa, kuten Suomessa suhteessa vielä enemmän. Tämä menetys (efficiency losses) johtuu siitä, että verotus vääristää taloudellisia kannustimia ja johtaa tehottomuuteen. (Lundberg 2024, 23.)

6.4 Lafferin käyrän sovellus progressiiviseen verotukseen

Lafferin käyrän mukaisesti verotuotot kasvavat, kunnes verotuotot ylittävät *optimaalisen tason* ($t_{\max}$), jonka jälkeen veropohjan supistuminen alkaa vähentämään verotuloja. Optimaalinen veroaste määritellään seuraavalla tavalla:

$$\tau_{\max} = \frac{1}{1+\alpha\varepsilon}$$

α kertoo pareto-parametrin, eli tulonjakautumisen tasaisuuden.

ε kertoo verotettavan tulon jouston, eli kuinka herkästi korkeatuloiset muuttavat käyttäytymistään veroasteen muuttuessa. (Lundberg 2024, 9.)

Esimerkiksi Suomen optimaalinen veroaste ($t_{\max}$) eri joustoarvoilla olisi seuraavanlainen:

ε 0,5	->	61,5 %
ε 0,6	->	57,1 %
ε 0,7	->	53,3 %
ε 0,8	->	50,0 %
ε 0,9	->	47,1 %
ε 1,0	->	44,4 %

Edellä mainitut joustoarvo 0,5 ja Pareto-parametri 1,25, joiden mukaan piirretään kuva optimaalisesta ansiotuloverotuksesta Suomessa Lafferin käyrän teorian mukaisesti.

Optimaalinen veroaste:

optimaalinen veroaste 61,5 % ($\varepsilon = 0,5$ ja $\alpha = 1,25$)

Suomen tämänhetkinen marginaaliveroaste 49 % (50 000 € vuosituloilla tutkimuksen tekohetkellä)

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että Lafferin käyrän näkökulmasta Suomen ansiotuloverojärjestelmässä on merkkejä siitä, että verotus on monilla tulotasoilla lähellä tai jopa ylittänyt teoreettisen optimaalisen veroasteen. Tämä näkyy erityisesti korkeissa marginaaliveroasteissa, jotka vähentävät työnteon kannustimia ja voivat pitkällä aikavälillä kaventaa veropohjaa.

Verotus on kiristynyt lyhyessä ajassa. Esimerkiksi 52 100 euron vuosituloilla ansiotuloveroprosentti nousi vuoden 2022 noin 9 prosentista vuoden 2025 yli 20 prosenttiin. Tämä muutos on merkittävä ja voi viitata siihen, että veroprosentin kasvu ei enää tuota suhteessa lisää verotuloja, vaan uhkaa päinvastoin vähentää verotettavia tuloja.

Kun verrataan marginaaliveroasteita kansainvälisellä tasolla, sijoittuu Suomi vertailumaista korkeimmalle tasolle keskituloisten osalta. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi 50 000 euron vuosiansioista Suomessa jää nettotulona käteen selvästi vähemmän mitä Virossa tai Ruotsissa jää. Käyttäytymisvaikutusten huomioiminen on siten olennainen osa verotuksen kannattavuuden arviointia.

Lafferin käyrän mukaan optimaalinen veroaste määräytyy paitsi tulojakauman (Pareto-parametri) myös verotettavan tulon jouston mukaan. Mikäli käyttäytymisjoustot ovat suuria ja tulojen jakautuminen epätasaista, on optimaalinen veroaste alempi. Suomen kohdalla tämä tarkoittaa sitä, että verotuksen nykyinen rakenne voi aiheuttaa suuria tehokkuustappioita ja ohjata taloudellista toimintaa pois harmaalle alueelle, pois valtion verotulokertymästä.

Tämän kaiken johtopäätöksenä voi esittää, että Suomessa ansiotuloverojärjestelmässä olisi perusteltua arvioida verotuksen tasoa ja rakennetta uudelleen niin, että työn kannattavuus ja kannustavuus ja veropohjan laajuus säilyisivät jotakuinkin paremmin tasapainossa keskenään. Tämä voisi tarkoittaa sitä, että etenkin keskituloisten marginaaliveroja kohtuullistetaan ja samalla muodostettaisiin rakenteellisia työn tarjontaa lisääviä uudistuksia.

7 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella ansiotuloverotuksen tasoa Suomessa Lafferin käyrän näkökulmasta sekä pohtia, kuinka nykyinen verojärjestelmä vaikuttaa työnteon kannustimiin ja veropohjan laajuuteen. Työssä on hyödynnetty talousteoreettisia malleja, tilastollisia esimerkkejä ja kansainvälistä vertailua, joilla on pyritty vastaamaan tutkimuskysymyksiin mahdollisimman käytännönläheisesti.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, mikä on optimaalinen ansiotuloverotuksen taso Suomessa, vastattiin Lafferin käyrän kaavan ja parametrien avulla. Laskelma perustui Pareto-parametriin sekä käyttäytymisjoustoihin. Esimerkiksi Suomen optimaalinen veroaste asettui skenaariossa noin 44–61 prosentin välille. Tämän perusteella voidaan arvioida, että erityisesti keski- ja suurituloisten kohdalla Suomessa saatetaan olla jo Lafferin käyrän ns. laskevalla puolella, jossa veroprosentin mahdolliset korottamiset eivät enää lisääisi verotuloja vaan saattaisivat päinvastoin vähentää niitä.

Toinen tutkimuskysymys koski työnteon kannustavuutta ja verojärjestelmän vaikutuksia siihen. Työssä on tarkasteltu marginaaliveroasteita sekä työnteon kannattavuutta erityisesti Suomessa verrattuna muihin Pohjoismaihin ja Viroon. Tulokset viittaavat siihen, että korkeilla marginaaliveroasteilla voi olla haitallisia vaikutuksia erityisesti työn tarjontaan, jolloin myös valtion mahdollisuudet kerätä verotuloja vähenevät. Esimerkiksi 50 000 euron vuosituloilla Suomessa marginaaliveroprosentti on lähes 49 prosenttia, mikä voi heikentää lisätyön kannustavuutta.

Johtopäätöksinä voidaan todeta, että veroprosentin maltillinen lasku voi lisätä työllisyyttä ja kasvattaa veropohjaa, kuten Ruotsin ja Norjan esimerkit osoittavat. Kuitenkaan täysin depressiiviseen ansiotuloverotusmalliin ei ole mahdollista lähteä. Suomessa progressiivinen ansiotuloverotus on tehokas tuloerojen tasaaja, mutta se voi heikentää työn kannustimia, jos marginaaliverot ovat liian korkeat. Virossa tasaveromalli on yksinkertainen ja tehokas, mutta ei

välttämättä sovi hyvinvointivaltion rahoittamiseen samalla tavalla kuin progressiivinen veromalli. Progressio tarjoaa mahdollisuuden tasoittaa tuloeroja.

8 Yhteenveto

Tässä työssä yhdistyy teoreettinen taloudellinen lähestymistapa ja empiirinen tarkastelu ansiotuloverotuksen vaikutuksista Suomessa. Lafferin käyrä toimii työn viitekehyksenä, jonka avulla on pyritty analysoimaan, miten verotuksen taso vaikuttaa verokertymään ja työn teon kannustavuuteen. Työn teoriaosuudessa käsitellään Lafferin käyrän taustaa ja kansainvälisiä sovelluksia. Tutkimusosiossa tarkastellaan käytännön verotietoja, marginaaliveroja ja vertailua Pohjoismaiden välillä. Näiden kahden osan yhdistelmä tarjoaa kokonaiskuvan siitä, miten Suomi mahdollisesti sijoittuu Lafferin käyrän laskevalle osuudelle ja miten veropolitiikkaa tulisi kehittää kestävämmäksi.

Työ tarjoaa teoreettisesti perustellun näkökulman verotuksen vaikutuksista kansantalouteen. Luvut, kaavat ja kansainväliset vertailut tukevat johtopäätöksiä työssä ja antavat suunnan lisätutkimukselle, kuinka ansiotuloverotusta voitaisiin kehittää. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että Lafferin käyrän teoria tarjoaa toimivan viitekehyksen tarkastella ansiotuloverotuksen vaikutuksia verokertymään ja työllisyyteen.

Jatkotutkimusta ajatellen veromuutosten pitkäaikaisvaikutuksia olisi hyvä tutkia syvemmin. Olisi hyvä huomioida, että käyrän mallejakin voi olla erilaisia, eikä siten yksinkertainen malli voi osoittaa teorian pitävyyttä.

Olisi hyvä arvioida myös sellaisten verouudistusten tehokkuutta, joissa yhdistetään veroasteen lasku kannustin- ja rakenneuudistuksiin. Sillä tavalla olisi jatkossa mahdollista arvioida tarkemmin, mitkä elementit vaikuttavat valtion verotuloihin kestäväällä tavalla. Konkreettinen esimerkki rakenneuudistuksesta, joka varmasti kosketti useita työläisiä, on vuoden 2015 työllisyys- ja kilpailukyky paketti (Kiky-sopimus). Sitä markkinoitiin työllisyyttä lisäävänä kannustimena. Sen osana toteutettiin mm. ansiotuloverotuksen kevennyksiä ja palkkaveron alentamista, jolla pyrittiin lisäämään työn teon kannustavuutta ja siten edistämään työllisyyttä. Sen tavoite oli tukea talouskasvua ja julkisen talouden tasapainoa. Sopimus sai kuitenkin kritiikkiä. Sopimus mm. pidensi

työntekijän työpäivää puolella tunnilla ja samalla palkkoja jäädytettiin ja lomarahoja leikattiin.

Tutkimuksessa pitää osoittaa kritiikkiä teoriaa ja lähteitä kohtaan. Esimerkiksi Veronmaksajien tutkimukset saattavat olla puolueellisia, vaikka pohjautuvatkin kansallisiin tilastoihin. Jatkotutkimusta ajatellen lähteiden tulisi olla syvällisempiä ja aihetta olisi hyvä rajata entistä tarkemmin, jotta tutkimustuloksesta saisi hyödyllisen ja neutraalin lopputuloksen. Aihe osuu kansantaloustieteeseen ja vaatii siten tieteellistä ymmärrystä ja kapasiteettia aiheen käsittelyä varten. Tämä opinnäytetyö avaa Lafferin käyrän teoriaa ja toimii pohjana mahdolliselle jatkotutkimukselle.

Lähteet

Daniel Philip, De Mooij Ruud, Matheson Thornton & Michielse Geerten. Advancing Tax Reform and The Taxation of Natural Resources. International Monetary Fund. 2011. Viitattu 19.3.2025

<https://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2011/cr111138.pdf>

Diamond P. Taxation, incomplete markets, and social security: the 2000 Munich lectures. Universität München. 2003

Edwards Chris. Tax Policy Under President Bush. Cato Institute. 2006. Viitattu 11.3.2025 <https://www.cato.org/commentary/tax-policy-under-president-bush>

Ericson Peter, Flood Lennart. Taxes, Wages and Working hours. The Institute of the Study of Labor (IZA). 2011. Viitattu 20.2.2025

<https://docs.iza.org/dp5930.pdf>

Frenze Christopher. The Reagan Tax Cuts: Lessons for Tax Reform. Joint Economic Committee. 1996. Viitattu 11.3.2025

https://www.jec.senate.gov/public/_cache/files/9576a929-37b4-497c-9b06-4bf3481f9f0a/the-reagan-tax-cuts-lessons-for-tax-reform-april-1996.pdf

Gale William, Gelfond Hilary, Krupkin Aaron, Mazur Mark & Toder Eric. Effects of the tax cuts and jobs act: a preliminary analysis. Tax Policy Center Brookings Institution. 2018. https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2018/06/ES_20180608_tcja_summary_paper_final.pdf

Info Norden. Verotus Ruotsissa. 2025. Norden.org. Viitattu 2.1.2025

<https://www.norden.org/fi/info-norden/verotus-ruotsissa/>

Info Norden. Verotus Tanskassa. 2025. Norden.org. Viitattu 13.3.2025

<https://www.norden.org/fi/info-norden/verotus-tanskassa/>

Ingibergsson Jon Ingi. Personal income tax rates. Pwc.com. 2025. Viitattu 11.5.2025 <https://taxsummaries.pwc.com/iceland/individual/taxes-on-personal-income>

Inkomstår 2025. Skatteverket. 2025. Viitattu 2.1.2025

<https://www.skatteverket.se/privat/etjansterochblanketter/svarpavanligafragor/inkomstavgift/privattjansteinkomsterfaq/narskamanbetalastatliginkomstskattochhurhogarden.5.10010ec103545f243e8000166.html>

Invest in Estonia. For a decade and counting, Estonia has had the best tax system. Investinestonia.com. 2024. Viitattu 24.3.2025

<https://investinestonia.com/tax-competitiveness/>

Kari Seppo. Norjan ja Suomen tuloverojärjestelmien vertailua. VATT, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Government Institute for economic research. 2002.

Kirkko-Jaakkola Mikael. Kansainvälinen palkkaverovertailu 2024.

Veronmaksajat.fi. 2024. Viitattu 18.2.2025

<https://www.veronmaksajat.fi/globalassets/5-medialle/51-selvitykset/2024/kansainvalinen-palkkaverovertailu-2024.pdf>

Kirkko-Jaakkola Mikael. Kansainvälinen palkkaverovertailu 2023.

Veronmaksajat.fi. 2023. Viitattu 27.3.2025

<https://www.veronmaksajat.fi/globalassets/5-medialle/51-selvitykset/verotietoa-95.pdf>

Kujala Antti. Voudintileistä veroparatiiseihin -verotuksen historia. Atena Kustannus Oy. 2021.

Laffer Arthur. The Laffer Curve: Past, Present and Future. Laffer Center. 2004.

Viitattu 2.4.2025. <https://laffercenter.org/wp-content/uploads/2023/06/01-06-04-The-Laffer-Curve-Past-Present-and-Future.pdf>

Linnakangas Esko, Juanto Leila. Verojen historia. Grano Oy. 2016

Lundberg Jacob. Top Income Taxation: Efficiency, Social Welfare and the Laffer Curve. Research Institute of Industrial Economics Sweden. 2024.

Mankiw N. Gregory & Taylor Mark P. Economics. Thomson. 2006.

Maslove A. Fairness in taxation: exploring the principles. University of Toronto Press. 1993

Myrsky Matti & Rabinä Timo. Henkilökohtaisen tulon verotus. Talentum Media Oy. 2014.

Määttä K. Veropolitiikka: Teoria ja käytäntö. Edita. 2007.

National museum of American history. Laffer Curve Napkin. 2025. Viitattu 3.2.2025 https://americanhistory.si.edu/collections/object/nmah_1439217

Niskakangas Heikki. 2011. Talentum Media. Veropolitiikka.

Nordiske Tax. Veroprosentit ja tulorajat Tanskassa. Nordisketax.net. 2025. Viitattu 13.3.2025. <https://nordisketax.net/pages/fi-FI/taxation/?country=denmark&topic=tax-rates>

OECD. Revenue statistics 2022. Oecd.org. 2022. Viitattu 9.4.2025 https://www.oecd.org/en/publications/revenue-statistics-2022_8a691b03-en.html

OECD. Revenue Statistics 2024. Oecd.org. 2024. Viitattu 9.4.2025 https://www.oecd.org/en/publications/revenue-statistics-2024_c87a3da5-en/full-report/disclaimer.html#disclaimer

Ossa Jaakko. Tuloverolaki käytännössä. Sanoma Pro Oy. 2013.

Paulus Alari, Klein Caroline. Effects of Tax-Benefit Policies On The Income Distribution And Work Incentives In Estonia. OECD Economics Department. 2019. Viitattu 25.3.2025. <file:///C:/Users/suvis/Downloads/OECD%20about%20Estonia.pdf>

Rahandusministeerium Estonia. Taxes. 2025. Viitattu 11.2.2025 <https://www.fin.ee/en/taxes#>

Riksrevisionen. Förändrade inkomstskatteregler 2011–2023 – bristfällig redovisning till riksdagen. Riksrevisionen.se. 2023. Viitattu 15.2.2025. <https://www.riksrevisionen.se/granskningar/granskningsrapporter/2023/forandra-de-inkomstskatteregler-2011-2023---bristfallig-redovisning-till-riksdagen.html>

Räbinä Timo, Myllymäki Janne, Myrsky Matti. Henkilökohtaisen tulon verotus. Alma Talent. 2019.

Saez E. Using elasticities to derive optimal income tax rates. The Review of Economic Studies. 2001.

Sipola Simo. Verokirja. Kustannusosakeyhtiö Teos. 2019.

Skatteverket. Skatteavdrag. 2025. Skatteverket.se. Viitattu 2.1.2025
<https://www.skatteverket.se/foretag/arbetsgivare/arbetsgivaravgifterochskatteavdrag/skatteavdrag.4.233f91f71260075abe8800021121.html/>

Stenberg Markku, Ahola Ilari, Palmén Olli & Pääkkönen Jenni. Talouskasvun edellytykset Suomessa – lähtökohdat, suunnat ja ratkaisut. Valtionvarainministeriö. 2021.

Suomen Pankki. Julkisen velkasuhteen taittaminen vaatii pitkäjänteisyyttä. Euro ja Talous. 2024. Viitattu 11.2.2025
<https://www.eurojatalous.fi/fi/2024/5/julkisen-velkasuhteen-taittaminen-vaatii-pitkajanteisyytta/>

Tanskanen Antti, Lehmusojä Lauri, Urrila Penna. 2022. Ek. Pientääkö veronkevennys aina verotuloja. Viitattu 27.11.2024
<https://ek.fi/ajankohtaista/blogit/pientaako-veronkevennys-aina-verotuloja-vai-voiko-se-joskus-jopa-kasvattaa-niita/>

Tuloverolaki. Tulovero ja veronsaajat. Finlex.fi. Viitattu 24.3.2025
https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1992/1535#part_1__heading

Valtiovarainministeriö. Pohjoismaisen hyvinvointivaltion rahoitus edellyttää korkeaa työllisyyttä ja tuottavuutta. Vm.fi. 2021. Viitattu 11.2.2025
<https://vm.fi/-/pohjoismaisen-hyvinvointivaltion-rahoitus-edellyttaa-korkeaa-tyollisyytta-ja-tuottavuutta>

Valtiovarainministeriö. Talouskasvun edellytykset tulevaisuudessa – lähtökohdat, suunnat ja ratkaisut. Vm.fi. 2021. Viitattu 18.3.2025
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162830/VM_2021_6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Verohallinto. Esimerkkejä palkan, eläkkeen ja etuuden veroprosenteista vuonna 2025. Vero.fi 2025. Viitattu 8.4.2025

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/palkan-el%C3%A4kkeen-ja-etuuden-veroprosentit/>

Verohallinto. Verotulojen kehitys vuonna 2013. Vero.fi. 2014. Viitattu 11.2.2025

<https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/tilastot/verotulojen-kehitys/aiemmat-vuodet/2013/>

Verohallinto. Vähennykset. 2024. Vero.fi. Viitattu 28.12.2024

<https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/vahennykset/mita-voivahentaa/verohallinto-laskee-nama-vahennykset-automaattisesti/>

Veronmaksajat. Palkansaajan veroprosentit 2025. 2024. Veronmaksajat.fi.

Viitattu 26.12.2024 <https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/tuloverot/palkansaajan-veroprosentit/#681146d7>

Veronmaksajat. Valtion tuloveroasteikko 2022. Veronmaksajat.fi. 2021. Viitattu

8.4.2025 <https://www.veronmaksajat.fi/tutkimus-ja-tilastot/tuloverot/tuloveroasteikot-valtio/valtion-tuloveroasteikko-2022/#15930d80>

Veronmaksajat. Vuoden 2025 valtion tuloveroasteikko. Veronmaksajat.fi. 2025.

Viitattu 8.4.2025 <https://www.veronmaksajat.fi/neuvot/henkiloverotus/tyo-elake-ja-etuudet/ansiotulojen-verot-ja-maksut/2023/valtion-tulovero-2023/#15930d80>

Wanniski Jude. Taxes, Revenues and The Laffer Curve. Polyconomics. 2002.

Viitattu 19.3.2025 <http://wanniski.org/ssu/ssu-020222.htm>

